

HÄMEEN SANOMAT.

Hämeenlinnan kaupungista

N:o 31.

Perjantaina Huhtikuun 17 p.

1885.

Tilaukset: jakamispaikeissa Hämeenlinnassa koto vuodelta 3 markkaa, kolmelta neljännes-vuodelta 2 m. 50 p., puolelta vuodelta 1 m. 75 ja neljännekseltä 1 markka Hämeenlinnan postikonttorissa koto vuodelta 4 m. 11 p., kolmelta neljännes-vuodelta 3 m. 37 p., puolelta vuodelta 2 m. 38 p. ja neljännekseltä 1 m. 37 p.; muissa postikonttooreissa koto vuodelta 4 markkaa 29 p., kolmelta neljännes-vuodelta 3 m. 52 p., puolelta vuodelta 2 m. 48 p. ja neljännekseltä 1 m. 43 p. — Kuulutuksia ja ilmoituksia otetaan vastaan Hämeen Sanomain kirjapainossa ja toimituksen luona sekä kaup. Lampen'in puoissa. Hintaa 10 penniä pieneltä riviltä taksivulla ja 15 p. etusivulla. Ruotsalaiset suomennetaan ilman eri maksua. — **Jakamispaikeat:** lehden kirjapaino ja herra Kronholmin leipuripuoli sekä herrain Strömberg'in, Walleniuksen Grönlund'in ja Lampen'in puolit. — **Konttori:** Lehtori Palanderin talossa. **Telefoni n:o 4.**

Lukusiat kaupungissa pidetään seuraavassa järjestyksessä:

Tuorstaina, 16 p. t. l. viimeainuitus-
sa kadusta raastuwan katuun jalka

Perjantaina, 17 p. t. l. raastuwan ka-
dusta rantaan asti

Maanantaina, 20 p. t. l. Myllymäki,
Lafaretti ja Hämeensaari.

Toimitus pidetään sakaristossa ja alkaa kello
11 e. p. p.

Ensi sunnuntaina saarnaa:

Suomalaisen puolipäivä-saarnan kello 1/2 10
Pastori Appelqvist.

Ruotsalaisen puolipäivä-saarnan kello 12.
Pastori Öller.

Samana päivänä **ruotsalainen** Herr. Oh-
toollisella käyminen, **rippi** on lauantaina kl.
5 j. p. p.

Päivälista.

Perjantaina 17 p.

Klo 7 j. p. p. Suomalaisen Seuran kokous
rouva Nordinilla.

Lauantaina 18 p.

Klo 3 j. p. p. Etelä-Hämeen Maalaisseuran
johtokunnan jäsenet kokoontuvat Turengin
kirkkikavaria.

Sunnuntaina 19 p.

Klo 1/2 8 e. p. p. W. P. R:n harjoitus.
Klo 6 j. p. p. Kauppa-yhdistyksen kokous.
Klo 6 j. p. p. Siivekkyyden ystäväin yh-
distyksen iltana kansakoulun voimistelusa-
lissa.

Wartija-ääniä Suomen Sionista.

Wuokkerta Suomalaisen pappien E-
wanteliumi-saarnoja. Toimittanut Elis
Bergroth 1:nen wihko. Hinta 65 p.ä.
Porwoosissa 1885. W. Söderström kus-
tanja.

Tässä kirjassa tarjotaan Jumalan
sanaa rakastaville hyvää hengellistä lu-
kemista. Suomessa ei ole saarnakirjo-
jen luku suuri. Kun mainitsimme piis-
pa Sorolaisen, Wegeliuksen, Björk-
qvistin ja J. F. Berghin postillat, niin
on siinä melkein kaikki, mitä alkuperäi-
nen suomalainen kirjallisuus on tällä a-
salla tuonut ilmi. Sitä suurempi on
tämän kirjan toimittajan ansio.

Mitakaudesjamme liikkuu walistuksen
ja edistymisen nimellä luopumus kris-
tinuskosta, milloin minkin muotoisena.
Niissä piireissä, jotka ovat u. k. siwis-
tyksen kannattajina, huudetaan wapaut-
ta — niin wapautta kaikista. Silloin
on hyvä, että ainakin Sionin wartijat
tietävät, keneen he uskovat.

Toimittaja sanoo tilausilmoituksessa:
„Tämmöinen kirja, jossa noin 70 pa-
peistamme tunnustaa samaa uskoa Jes-

ukseen Kristukseen, samaa oppia syn-
tisten autuaaksi tulemisesta, samaa ijan-
kaikkisuuden toivoa, on warmaan olema
kehoitukseksi kansallemme, jota eri lah-
kokunnat uusine opinkaawoineen tahto-
wat riistää fikostamme, ja todistukseksi
kaikeille, ett'eivät wartijat Suomen
Sionissa epäile uskonsa perustuksia“.

Että nämät sanat ovat tosia, nähty
selvästi teoksen yht ilmeistyneestä 1:stä
wihosta.

Kehoitamme mitä lämpimimmästi y-
leisöä hanktimaan itsellensä tätä wihot-
tain ilmeistynyttä teosta. Wihko mak-
saa ainoastaan 65 penniä ja sisältää 6
saarnaa. Wihkojen luku tulee olemaan
13 l. 14.

Waltiopäivät.

Mainitsimme viime n:ossa, miten
kauan plenum plenorum kesti ja mi-
ten innokkaita siellä oltiin puhumaan,
jopa wiheltämääkin. Puhewuoroja käy-
tettiin kaikkiaan 32 eri kertaa, wiheltä-
jien lukua pääkaupungin lehdet eivät
tiedä mainita.

Mitä puheiden sisällykseen tulee, puo-
lustivat toiset, senaattorit Mechelin ja
Ehrström, hallituksen esitystä, toiset taa-
sen, herrat Antell y. m. wapaah. Wre-
den wastalauseetta, jossa, kuten ennen
olemme kertoneet, rikkaudelle on pyritty
hankkimaan yksinomaisen oikeus walitse-
maan edusmiehiä porwarisäähtyn. Si-
tä wastalauseetta, jonka pappis- ja ta-
lollis-säähtyjen jäsenet walioikunnaassa oli-
wat tehneet, ja joka järjellisen ihmisen
mielestä nähty wapaamielisemmältä, puo-
lustivat hrat J. Forsman, Rein, Grön-
berg, Ignatius, Castrén, Kivekäs ja
Donner. Sitä paitsi teki wälittäviä
ehdotuksia kolme puhujaa.

Mainitsimme myöskin, että tämä sää-
htyjen yhteinen istunto on ja oli ainoas-
taan sitä warten, että eri säähtyjen ja
jäsenten mielipiteet pääsivät wapaasti
toistensa kuulumiin. Ja tylläpä ne pää-
sivätkin. Nousipa oikein pieni mylläkki
(wihellyksiä, jalkainpölkemisiä y. m.) kun
edusm. Kivekäs, m. m. puhuen pappis-
ja talonpoikais-säähtyn wapaamielisestä
ja kansan parasta tarvoittavasta suun-
nasta lausui, että kaikki säähtyä yhty kah-
ta vastaan yhtä usein silloin kun on ky-
syyshymys hankkia alhaiselle kansalle tietä
siwistykseen waloan, kuin silloin kun esim.
on kysymys tawasta panna esteitä lain-

laadinnalle, jonka nojassa porwari-
myh wiinaa, jota aatelismies polttaa.

Kun yökausi oli asiasta keskusteltu,
lähdettiin istunnosta yhtä wiifaina, kuin
sinne oli tultu. Tiistain-istunnossa
wasta säädhty kulin erikseen asiasta (ää-
nestiwät ja päätöksiksi tuli, kuten sopi
arwatakin, että koko kysymys raukefi
tyhjään, ellei yhteensowitusta päätösten
wälillä saada toimeen, joka muuten nähty-
tää mahdottomalta. Sillä aatelisto hy-
wäkyhi wapaahra Wreden wastalauseen,
pappis- ja talonpoikais-säähty herra G.
Johanssonin y. m. wastalauseen ja por-
waris-säähty walioikunnan mietinnön. Sen
pituinen se.

Toinen tärkeä kysymys, mikä tiistain-
istunnossa oli esillä, oli rautatietyhy-
mys, joka edellisistä istunnoista kaikis-
sa säädhtyissä oli pöhdälle pantuna. Na-
telisto hywäkyhi walioikunnan mietinnön
muuttamatta, siis että Samon raka on
rakettava joko Kaipiaisista tai Kouwo-
lasta Mikkelin, Hautiwuoren, Pieksä-
mäen ja Suomenjoen kautta Kuopioon.
Samaten hywäkyhi talonpoikais-säähtykin
walioikunnan mietinnön päättäen että
rata ehdottomasti alkaisi Kaipiaisista.
Pappis-säähty päätti tässä istunnossa ai-
noastaan, että rautatie on rakennettava
Kuopioon. Porwaris-säähty ei ole vielä
mitään päättänyt.

Meitä on pyhdytty ottamaan „Ma-
munairueesta“ seuraawa kirjoitus, jonka
julkaiseminen tilan puutteen takia on
myöhästynyt.

Kalevalan wiisikymmenvuotinen juhla.

Helmikuun 28 p:nä t. w. mielti Suo-
men kansa juhlaa, jommoista meidän
pienellä kansallamme ani harwoin on
syhtä wiettää. „Mitä kansan juhla se
öli“, kysy kentiesi moni maaseutulainen,
joka wähemmin tarkoin on sattunut sa-
nomalehtiä lufemaan, eikä tiedä mitä
juhlia Suomen pääkaupungissa ja muu-
tamissa muissa kaupungissa siinä päi-
wänä wietettiin. „Mitä kansanjuhla se
öli? En minä ole kansanjuhlasta tien-
nyt.“

„Mitä Suomen kansa tietää teidän
juhlastanne?“ Näin lausui yliopiston
juhlasta w. 1840 Juhana Wilhelmi
Snellman, Suomen kansan itsesajunnan
herättäjä. Paljon ovat muamme olot
siitä ajasta muuttuneet, ja arwaamatto-

man paljon owat J. W. Snellman'in
herätyspuheet siihen muutokseen wai-
kuttaneet. Mutta tämän suuren kansa-
laisemme tekemä kysymys on kuitenkin
jäähnyt wastaamatta. Kansan kielessä
on tosin sijansa suurissa isänmaallisissa
juhlissamme, mutta muuten wietetään
meillä yhä wäläkin kansallisia, kansalli-
simpia juhlia aiwan wanhaan malliin,
kansan juhlia, joista kansa ei mitään
tiedä. Nyt, jos milloin, öli syhtä
panna toimeen juhla, joka todella an-
saittisi kansan juhlan nimen, nyt kun on
wietetty juhlaa kalliimman kansallispe-
riintömmen pelastamisen muistoksi, kun
on wietetty juhlaa Kalewalan il-
meistymisen johdosta wiisikymmentä wuo-
ta sitten. Kansa ei saa jäädä siitä pe-
rinnöstä ofattomaksi, ja senpätähden on
se kansan tiedoksi saatettava.

Kesä on kansan juhlan aika, ja luul-
tawasti tulisi ensi kesänä, kuten monena
edellisellä, siellä täällä maassamme kan-
san juhlia eli huwia wietettäväksi, joissa
arwatenkin Kalewalankin nimi tulisi
mainituksi. Mutta tämäkin on vielä
tietymätöntä. Ja sattumuksen nojaan
asia ei mitenkään saa jäädä.

Rohkenemme sentähden ehdoittaa, että
ensi kesänä kaikkialla yli koko Suomen
maan pantaisiin toimeen kansan juhlia,
nimenomaan Kalewalan puolivuosisadan
riemujuhlia. Näiden juhlien tarvoitus
öli kansassamme koetella jälleen herät-
tää eloon harwastusta, rakkautta sen
muinaisiin runoihin. Syhdäntä wiiltää
ajatellesa, että Suomen kansa, joka on
luonut Kalewalan runot, joita kaikki
siwistyneet kansat kilwan kiittäwät, että
sama Suomen kansa itse on hyljännyt
nuo moiset runonsa, ja etfi sen sijaan
tyhdyhtyä runolliselle kipuulleen uu-
dempien runoseppien sepustamista ar-
wottomista a r k i w e i s u i s t a, joita
r e k i l a u l u j e n nimellä ahkerasti lau-
letaan kautta maan. Myhkökin itse kan-
san keskuudessa wersomaan runouteen ja
lauluun soweltuwan nämä prof. J. Be-
rander'in Kalewalan juhlissa lausumat
sanat: Kun ysfityshenkilöjen tekemät
runot „öfshwät pois kauneuden aistin
poluista ja luowan kauneuden irwikuwia
ja siten saastuttawat kansojen elämää,
silloin on auttawa keino päästä näistä
riffekistä öllut kääntynä kansanrunouden
helmaan uutta waihtuuta, uusia woimia
etfimään“. — Nythään luowan erilaijet

fiivistysriennot syvän juowan itse kansan ja sen fiivistyneempien luokkien välille. Olkoon Kalewala se yhteinen side, joka yhdistää eri kansaluokkien pyrintöt lähemmäksi toisiaan, opettaa saman kansan lapset paremmin toisiaan ymmärtämään. Kuinka viehättävää mielestänsä kuwittella sitä aikaa, jolloin Väinön laulut jälleen olisivat yleensä tunnetut noilla Väinöläin ahoilla, Kalewalan kantahilla, olisivat jälleen tunnetut koko rakkaassa isänmaassamme. Kun taideteos meillä sitten wasta kukoistaisi kansanepoksemme mehewällä pohjalla, kun säveltämme, wärinielkamme kwanweistäjämme, yleisesti käyttäisivät Kalewalan runkaita aineksia nerotuotteitten saiheina, niin silloin kansa niissä jälleen tuntisi ihanteensa, silloin Kalewalan perusteella syntyneet taide käwisi tosi kansalliseksi.

Ne syht, joiden nojalla sydämeistä soisimme, että Kalewala kansamme suurelta enimmäistöltä lausui olemasta kirjaintahan kivehen, wuorehen teräksiseen kätetty aarre, eiwät suinkaan kaikki ole mielenkumitusten luomia. Todelisimmat tosiolot samaa waatimat. Wiime wuosikymmeninä owat monet sattu-neet seikat ikäänkuin liittyneet yhteen yhdistynein woinin temmataksensa kansamme sen entiseltä hiljaiselta kehitymisen tieltä. Kansakoulut, uudet suomalaiset oppikoulut, parannetut kulkuneuwot, päiväpäimälä karttuwa sanomalehti- ja muu kirjallisuus, asemelwollisuuslaitos y. m. tuovat kansalle pian joka päivä uusia aatteita, owat oman kakin kohdastansa tuntuwasti järkähtämään sen, mikä ennen tuntuu olleen kansan tekojen määrääjänä, iältä poikaan perithyn tawan. Euroopan nuorimpana kansakuntana olemme muista kansoista niin paljon jäljellä, että meidän on noin ikäänkuin höhrywoimalla eteenpäin pyrittävä. Yhden asian waan pyhdämme saada tässä huomauttaa. Samoin kuin yksittäisen henkilön, oltuaan monenlaisien, waltaawien ulkonaisen wakitusten alaisena, on wälttämättömtä hetkiseksi wetähtyä yksinäisyhteen, woidaksensa omaan itseensä sulattaa kaikki mitä on tuntenut, päästäksensä jälleen oman itsensä herraksi, aiwan niin on koko kansankin laita. Noitten monenlaatuisten uusien wakitusten wuoksi on tarpeen, että Suomen kansa jälleen oppii tuntemaan oman, jo miltei unhotukseen joutuneen, Kalewan runoisia säilyneen, maailman katsantonsa; ainoastaan siten woi kansassa syntyä se oma itsenäisyys, joka kytenee määräämään, mitä ulkoa tuotu kansa saattaa omaiseen omistatua, mitä sen wieraana, outona olemmolleen tulee hyljätä. Kansan, kansamme suuren enemmistön, tulee herättä kansalliseen itsetietoisuuteen, siitä saadaksen ainoan kelpaawan elämän ohjaajan tuon katoamaisillaan olewan iältä perithyn tawan sijaan. Ja päästäksensä kansalliseen itsetietoisuuteen sekä sitä seuraawaan kansalliseen itsetoimintaan, on tarpeen että Suomen kansa oppii tuntemaan oman itsensä, ne henkiset woimat, jotka Luoja on kätkenyt sen powehen, joka taas ei ole mahdollista muuten paitsi siten että Kalewalan runot jälleen tulewat kansalle

tutuiksi, että kansa siitä ikäänkuin kuuwastimesta woi nähdä oman itsensä.

„Mitä kristityillä ihmisellä on teemistä niiden jonkin joutawien lorujen ja pakanallisten loitsujen kansa, joita tuo Kalewala sisältää?“ arwelee kentiesi joku lufija. Wäärin ymmärtämisen wälttämiseksi tästä, kentiesi hywinkein yleisestä wastawäitteestä sananen. Uskonnon syrjäyttämistä tutustuminen Kalewalaan ei luullaksemme mitenkään saata tuottaa. Jumala on luonut maailman niin kauniiksi, ei sen wuoksi etä sitä ikäänkuin ummessa silmin tai nurjamielisesti katselisimme, waan siitä täysin nauttiaksimme, woidaksimme siitäkin Jumalaa kiittää. Eikä kristityn suinkaan ole melwolisuus sille ummistaa filmänsä, yhtä wähän kuin raamatun lause: „Yksi on tarpeellinen“ oikein ymmärrettynä antaa mitään tutea munkkilaisuudelle. Ja mitä taas Kalewalaassa tawattawiin loitsuihin y. m. f. tulee, niin on niistäkin yhtä wähän waaraa peljättävä uskonnolle. Kristinuskon on kaikkien niiden wuositajojen kuuwessa, kuin sitä on maassamme saarnattu, sifji sywälle juurtunut, että on aiwan mahdotonta ajatella että joku Kalewalasta opittuaan tuntemaan kansamme muinaisen pakanallisen uskonnon, sen kautta muuttuisi pakanaksi. Se ei ole mahdollista. Wakitutus tulisi arwataksemme olemaan aiwan päinwastainen. Moni taikausko, joka himmeänä muistona säilyneenä menneiltä aioilta menesthy juuri sen kautta että se piilee pimeydesään, hälwenisi epäilemättä Kalewalan kirkaassa walossa. Jotaisen taikauskon tähtyisi muinaisista runoistamme opittuaan esiisäimme kaikki jumalat, kaikki loitsut itselleen ratkaista kysymys: onko tuo kaikki totta? Kuten sanottu, emme usko, että kukaan suomalainen enään sen kaiken usko, ja silloin se on uskonefineenä kaikki hyljättävä. Kun Kalewalan runoista huomaamme, kuinka luottamus pakanallisilla esiisillämme oli noihin kaikkiin jumaliinsa, niin meidän, jotka kristityn nimeä kannamme, tähtyhy usein häwätä et'emme yhtä lujasti luo-

ta kaikkialtiasen Jumalaan. Kun näemme heidän eheän maailman-katsantonsa, niin meissäkin herää pyrintö seläistä itsellemme sawuttamaan. Mutta kenellä saattaisi olla ehettä maailman-katsantoa olematta selwillä suhteestaan Jumalaan? — Tutustuminen Kalewalaan ei siis saata tuottaa mitään waaraa kansamme uskonnolliselle wakuutukselle.

Joka pitäjässä pitäisi koetella saada Kalewalajuhla toimeen, tai niin että wuutamat naapuripitäjät wiettäisivät yhteistä. Eikä tuota luulisi kowinkaan waikeaksi. Kalewala on arwataksemme täällä puolella wuossadalla, joka on kulunut sen iimestymisestä, sifji herättänyt innofasta harrastusta fiivistyneemisä kansalaisissa, että joka paikassa tulisi toimottawasti olemaan kyteneviä henkilöitä puheen pitäjiksi, runon lufijoiksi y. m., jos waan muuten ehdoitaksamme katsotaan sen arwoiseksi, että sitä kannattaisi toimeen panna. Maassamme löytyy ennestään lukuisasti laulu- ja soittofunkia, jotka tulisivat pitämään siitä huolta et'ei säwelten tenho-woimaa tulisi juhlista puuttumaan. Miesä ei laulu- tai soittofunkia ole, siellä sopii tuumaila sellaisen perustamisesta Kalewalan wiisikymmenwuotisen juhlan muistoksi, tai pitäisi ainakin koeteltaman saada jotain tilapäistä aikaan.

Olisi kentiesi sopiwa kokea ajettaa kansanjuhla jota paikassa, jossa sitä aiotaan wietätä, jotenkin yksin ajoin, waikeapa samaksi päiväksi. Tieto siitä, etä samana päivänä liput liehuwat kaikkialla kautta maan, että kansa kaikissa Suomen äärisä sinä päivänä on kofoontunut iloa imehtimähän, olisi oman sa suuresti juhlan wakituksesta korottamaan. Mäka jälkeen juhannuksen, kesäkuun lopulla tahti heinäkuun alussa olisi warmaankin kaikkein sopiwin, ja esim. lauantai (e. pp. aloittaen) kesäkuun 27 päivä olisi sen puolesta mukawa, että huonon ilman sattuessa, sopisi lyhtä juhla toiseen kertaan, ennenkuin kiireiden työnteon aika alkaa. Siihen tosin ei ole paljon aikaa walmistuffiin, mutta luullaksemme tyllätsi, jos waan ryh-

dytään asiaa tuumaillemaan. Kaikissa tapauksissa olisi juhla mielestämme wietettävä arkipäiwänä, eikä sunnuntaina, kuten kansanjuhla meillä useimmiten on wietetty. Jos ei tarwis kansanjuhlista ole niin suuri, että yksi arkipäiwä wuodessa tai kahdessa, kolmessa wuodessa niihin kernaasti uhrataan, niin jääkööt sitten järkiäänkin pitämättä sifji, kunnos tarwe herää. Parempi se, kuin että uhrataan kansan sywä pyhäpäiwän ja uskonnon kunnioituffen tunto jonkun werrattomasti halwemman sawuttamiseksi.

Pyhdämme saada sulkea ehdoittamamme kansanjuhlat kansallismielisten sanomalehtien ja asiaa harrastawain kansalaisten huomioon.

Hämeenlinnasta.

— Hämeenlinnan Säästöpankin tili 1 päivästä Tammiukuuta 1 päivään Huhtikuuta 1885.

Debet:	
Säästö edellisestä tilistä	20,909: 51.
Uusia panofissa	30,274: 60.
Maksettuja korkoja	16,546: 80.
Maksettuja lainoja	17,430: —
Summa 85,160: 91.	

Kredit:	
Annettu panioille	26,574: 32.
Annettu lainoja	52,400: —
Palkkoja, lahjoja y. m.	4,659: 90.
Säästö tulewaan tiliin	1,526: 69.
Summa 85,160: 91.	

Hämeenlinna 14 p. Huhtik. 1885.

J. W. Schrey.

— Lutherilaisia Wenäjän sotawäessä Hämeenlinnassa oli t. wuonna yhteen 121 henkeä, joista 3 upseeria, 5 naista ja 113 sotilasta. Näistä sotamiehistä oli 86 wirolaista, 23 saksalaista ja 4 lättiläistä. Jumalanpalvelus pidettiin kaupungin kirkossa, jonka papiesto suosiollisesti siihen oli myöntynyt ja wirolaiset olivat harjoittaneet messun ja muutamia hymnejä neliääniksi, mitkä suloisesti kaikuiwat tempelissä. — Kuten tunnettu, on nimitäin Wiron kansa etewä laulusa ja suurin osa ryhmentin musikkissa on wiron miehiä. — Mainitut lutherilaiset kuuluwat suureksi osaksi „Omkin“ ryhmenttiin, ainoastaan joku kymmenkunta palwelewat tytkiwäestössä. Omkin ryh-

Kysymysmerkkiä,

piirtänyt

?

painoon toimittanut

A a h.

(Satt. wiime noon.)

— „Hoi, hoi“, huuteli „plikka“ tawan takaa.

Ja ainakin wirstan matkan lauloi Kreeta hiljaan:

Meppas werrattawa klafiseen kaappiin,

Eipä se koukkeita sallikaan;

Meppas werrattawa paperiseen paattiin

Eipä se weden pääl' pöyhkään waan.

Ja kun tämä laulu oli tarpeenmukaisesti otettu useenpaan kertaan, niin sitten hän alotti uuden laulun. Hänä oli joskus puhunut, miten Kreeta wäliin rupefi laulamaan „omiansa“, semmoisia hyräilyjä, joita ei ollut wirsi- eikä muissa kirjjoissa. Sellaista hyräilyä piti hän nytkin; Matti siitä ei näkynyt paljoa piittaawan, enkä minäkään sitä osannut juuri minään pitää. Pöyhätyi siitä mieleeni joku sana-

nen, ja koitan jotakin muistella tuosta kummallisesta hyräilystä wieläkin:

Mistä toitte tyttöriewun,

Kusta kurjan kuljetitte?

Tuolta toimme tyttöriewun,

Tuolta kurjan kuljetimme

Zhanaisen nurmen takaa,

Kauko niityn kainalosta.

Hei, lallallaa; ja kauno niityn kainalosta.

Miksi toitti tyttöriewun,

Tänne kurjan kuljetitte?

Toimme tänne tyttöriewun,

Tänne kurjan kuljetimme,

Kouluhun kowan elämän,

Orjan työtä oppimahan

Jtkun alhossa alati.

Ja milloin ja milloin ja milloin

Tuska se nimeän loppuu,

Tauti se kalwawa taukoo?

Ja milloin ja milloin ja milloin

Mun saatatte onnelan maille

Ja kultafen hongiston helmaan?

Ja milloin ja milloin ja milloin

Wiette taasen tyttöriewun,

mentistä seifoo kaffi pataljoonaa Hämeenlinnassa.

— **Luettelo** Hämeenlinnan postikonttooriin takaisin tulleista kirjeistä Maaliskuun ajalla:

Lätkiseppä Leivo Hämeenlinnassa, Anna Osipoff, samoin Suutari T. Kallio ja Amanda Lindell, Tampereella. Linda Mård Turussa. K. F. Linden, Elina Lundan, Alma Lindström, Auruura Joll ja Lätkiseppä Johan Koskinen Helsingissä. Alexander Koski Hampurissa.

Юзефинъ Сманюрина, Александру Никифорову и Магазинъ Железныхъ Издѣлій Фрейбергъ въ С. П.-бургѣ Александру Михайловскому въ Варшаву.

— **Reis.** Senaatti ei ole ottanut tutkiafensa Pälkäneen kunnan tekemiä walituksia läänin kuvernöörin päätöksestä lokak. 21 p. 1884, jonka johdosta keskiwari ja kyyhinpito laittikalan keskiwariensa sanottua pitäjää vuosiksi 1885, 86 ja 87 on annettu talollisen Fredr. Ruotsalaisen hoidettavaksi 100 m:fan wuotuisista forwasta vastaan.

Sitawastoin on Senaatti treshööri Blomqvistin h. m. walitustien johdosta kuvernöörin saman kuun 29 päivänä tehtyä päätöstä vastaan antanut entiselle keskiwarin pitäjälle Wilhelm Joutskarille Kirkonhlan khlässä Lammin pitäjää jhä edelleentien, vuoden 1887 loppuun saakka, oikouden hoitaa keskiwarinpitoa ja hollitshdyhystä omistamallansa tilalla sanotussa khlässä.

Samaten on Senaatti muuttanut kuvernöörin päätöksen 4 p:ltä Marrask. 1884 antanut talolliselle Rüstaa Allille oikouden vuoden 1887 loppuun hoitaa keskiwaria ja kyyhinpitoa Millan kiewarisfa Someron pitäjää 190 markan wuotuisista palkkiota vastaan.

— **Enmalaiseu seuran kokous** on tänä iltana kl. 7 rouwa Nordinin salissa, josta seuran jäseniä huomautamme. Katso lähemmin ohjelmaa.

Ulkomailta.

Sodan uhasta

näyttää luultawasti tulewan rauha. Wiimeiset tiedot osottawat, että Glad-

stonekin, joka ensin oli kowin areällä tuulella ennen kerrotun kahakan johdosta, on käynyt leppeämmäksi ja peruuttanut entiset jyrkät lauseensa, sittedun Pietarista on tullut selityksiä asian johdosta. Tästä Wenäjän antamassa selityksessä on paitsi sitä, mitä jo ennen olemme maininneet, annettu uudesta wakuutus siitä, etiä Wenäjän joukot eivät enää käy edemmäksi afghaanien rajoilla. Muutenkin on tämä wastuu hywin rauhoittawaa laatua, ja antaa täysiä syitä toiwomuksille, että rettelöt saadaan rauhallisesti sowitzet. Englannin sanomalehdettiin, jotka vähä aikaa sitten hywin hlypeästi saarnasivat sota, näyttävät nyt kallistuwan rauhan puolelle — luultawasti huomaten Englannin ehkä olewan hywinkein waikaa asiasta selwitä, jos ilmeinen sota puhkeaisi. — Pietarista kuitenkin kerrotaan, että Kronstadtissa warustetaan aita kiuruulla kaikkia sotaan kelpaavia laivoja. — Englannin satamassa Porthsmouthissa taasen kuuluu olewan 8 sotalaivaa walmiina itämertä martien. Mutta kaikesta tästä huolimatta jatketaan rajakommissioonin keskeytyneitä sowitztelemisia.

P. S. Warfin wiimeiset tiedot ilmoittawat, että afghanit ovat polttaneet engl. kenraali Gumsdenin jälkeensä jättämän leirin. Kapinan oireita on afghanilaisissa ilmestynyt, koska muka englantilaiset ovat hlyttäneet afghanilaisia sotilaita wenäläisiä vastaan päästättensä itse Afgghanistaniin.

Kuulutuksia.

Tiistaina 21 p. tätä kuuta k:lo 10 aamupäivällä myhdään täällä huutohuoneessa julkisella wapaehtoisella huutohuoneella parempia ja huonompia huonekaluja niintuin ruokakaappi, sohvia, waatekaappeja, pöytiä ja tuolia 1 silitysuuni, lasia, porstiineja ja muuta. Hämeenlinnan kaupungin huutohuoneesta 14 p. Huhtikuuta 1885.

D. R. Grönholm.

(Häm. 1 k. 12 r.)

Julkisella huutohuoneella,

joka torstaina tämän Huhtikuun 30 p. kello 12 päivällä täällä toimitetaan, tarjotaan vähemmän waatiwalle hankittawaksi 2,199 lannua petroleumia 7:nen Hämeenlinnan Suomalaisen tarffamuyajapataljonan tarpeeksi luettu 1 päivästä ensi Kesäkuuta samaan päivään 1886, josta halullisille täten ilmoitetaan kuin myhskin että öljy on tuotawa tarpeen mukaan asianomaisen pataljonan päällystön osoituksesta sekä että todistettu takaus urakan kunnollisuudesta tästäisestä on ennen huutohuoneen aljetua tänne jätettävä jos tahdotaan että tarjoukset, jotka sitäpaitsi alistetaan Keisarillisen Senaatin tutkintoon, tulewat huomioon otetuiksi.

Sinetillä suljettuja tarjouksia, joita seuraava mainittu takaus, saapi myhskin joko koto puheenaolewalle leweranssille eli osille siitä ennen kello 12 sanottuna huutohuonepäivänä tänne jättää; ja tulewat sellaiset tarjoukset täällä sitte awattawiksi ja pöytäkirjaan merkitäwiksi suullisen huutohuoneen loputtua. Hämeen Lääninkonttori Huhtikuun 13 p. 1885.

C. von Ammondt.

F. W. Schrey.

Julkisella huutohuoneella, joka pidetään Maistratin edessä maanantaina 4 p. tulewaa toukokuuta kello kymmenen aamupäivällä, tarjotaan vähemmän waatiwalle postin kuljetus tämän kaupungin postikonttorin ja rautatienafeman välillä 1 p:stä heinäkuuta tänä vuonna, joko puoleksitoista tahi puoleksi kolmatta vuotta palkintoa vastaan josta tuodelta tahi josta eri matkalta, josta täten tieto annetaan sekä siitä että kelpollinen takaus toimen tähtämisestä on pantawa. Hämeenlinnan Kaatihuoneesta 13 p. Huhtikuuta 1885.

Maistratin puolesta:

Hjalmar Sundel.

m:tht.

(Häm. 3 k. 21 r.)

Julkisella huutohuoneella, joka pidetään Tiistaina ja keskiviikkona 28 ja 29 p. tätä kuuta alkaen k:lo 10 aamupäivällä kaupungin hotellissa tässä kaupungissa myhdään ravintolanpitäjä Amalia Blombergin konkurssiopesän omaa irtaimistoa: kulta, hopea ja alfeniditeofia, kupari ja muita keittoastioita, huonekaluja, kassia, porstiineja, konserveja 1 hywänpuolinen pendhlikello lafituwun alla huna muuta; josta tä-

ten tieto annetaan. Hämeenlinnan kaupungin huutohuoneesta 14 p. Huhtikuuta 1885.

D. R. Grönholm.

(Häm. 3 k. 12 r.)

Myytävänä.

Paitsi Becksellin hywin tunnetuita ja Silfwerbergin siewiä huopahattuja tehtaan hintoihin, löytyy suuri warasto saksalaisia ja puolalaisia Puntmakari

S. Lindqvistilla.

(Suom. Häm. 2 k. 1 k. w. ruots. suom. 8 r. molem.)

Hieno kahwi-seipää myytävänä H. Tammelaanderilla.

Pumpuli ja willa-suffia kudotaan, niin myhsk pienempiä lasten pukuja, työ otetaan vastaan

H. Tammelaanderilla.

Hywää Jaäkellarin lohta 16 markasta leiwistä myy

K. Kämäri.

Pieni takaaladattawa luotikko. Pähemmin koulunwahtimestari Sellinin kautta.

Korkeammasti itäwiksi taattuina Timotein, Puna- ja Walkeapilan, Alstikeapilan, Allopekuruksen ja Wikkeriheinan siementä sekä todellista Riikan Piik Pellan siementä myy

C. S. Wallenius.

(Häm. 5 k. 17 r.)

Kattokaa tänne!

Nyt tullut

Karttuuneja, monenlaisia, 20 p:nistä kynnärä korkeampiin hintoihin. Suwi pumpuli kankaita 35 p:stä kynnärä korkeampiin hintoihin. Paita palktinaa, hienoa, kappaleittain helpohintaisista. Musliinia ja Viktorinia, monenlaisia.

Teeleipiä.

Montpensieria ja karamelleja.

Rukiita ja rukiinjauhoja paljotain ja wäbittäin.

Timotei ja apila heinan siementä,

Hattuja ja lakkia,

Coclatu useita laia.

A. W. Weseloffilla.

(Häm. 3 k. 1 k. w. 28 r.)

S I M A A

(Mjöd)

Wapunpäiwäksi.

S. Brummerin walmistamaa, hywäksi tunnettua, saadaan tilattaisissa á 1 m. kannu

Uudesta Osake-Plutettaasta. Helsingissä.

Täältä kurjan kuljetatte

Jhanaisen nurmen taakse

Kauno niityn kainalohon,

Metsän neitsyen salihin,

Sinipiian kartanohon?

Ja milloin ja milloin ja milloin?

Olipa se mielestäni kummallinen laulu. Etä se siinäkään kaikki ollut, waan pitkästä sitä kesti, waikk'en minä sitä kaikkea muista. Sittemmin olen arwellyt, että noihan niitä kansanlauluja kai yleensä syntynyt. Joku, jonka powessa laulun hetheet herkästi heruwat, laulaa ensin ilmi tunteensa, toinen kuulee ja laulaa uudestaan mukailien wähdän omaan mallinsa; ja wihdoin on tunteen onnistunut löytää kaiwatut sanat, jotka werraten täsmälleen wastaawat sen sijällisyyttä; ja silloin on yfityyksen sydämenpurkaus nousnut kansanlaulun arwoon ja kulkee walmiiksi lyötynä, käppänä rahana. Oli kuinka olikaan, Kreetta se oli taaskin laulanut omiansa. Nyt olin omin korwin saanut sen kuulla. Minua, poika-nulikka ei hän ollut karttanut, waan antanut „lappellisuudellensa“ matkan ratoksi wähdän wapautta, waikk' ei hän juuri ihmisten aikana „lauluille ruwennut“.

— Tuommoisia se meidän muija usein laulaa, janoi Matti äänellä, jonka leikkillisuus tuntui niin surumieliseltä.

— Mistä te Kreetta sellaisia lauluja olette oppinut, uskalsin minä kysyä.

— Mistäs minä niitä olen oppinut, toisti hän ja lisäsi melkein puolustawaisesti; tuleehan sitä joutesfa jotakin mieleen.

Ja niin me kaikellaista pakisten yhä lähenimimme Birger Jarlin kaupunkia. Matilla oli tilaisuus osoittaa „osawaisuuttansa“ useinkin matkan kuluesfa. Niinpä tuli meitä vastaan Laasterin Mikko, hän oli meidän pitäjämästä ja näytti olewan tuttu Mattin kansfa.

— Hywää päiwää, janoi hän.

Wastauksen asemasta tirkisteli Matti eteenpäin, taakse, oikealle ja wafemmalle ja wiimein korkeuteen, lausuen walittawalla äänellä: ei erittäin, waan pilwes' on.

Suuli wempallaan ajoi Mikko eteenpäin.

Matti oli oikullinen, hän waati terwehdykseski tuon täysinäisen lauseen: „Zumal' antakoon hywää päiwää“. Ja kun joku häntä näin terwehti, oli hän walmis wastaamaan „Zumal' antakoon“. Itse hän wastaantulijalle lausui tawallisesti: „Jes' auks'!“

— Mitäs kuuluu, kysyi eräs talonmies, joka portinwajassa seipäitä tefi ja joka wanhana tuttu rupefi Mattin kansfa pakinoille.

— Katasten ratinaa, oli wastaus.

(Jatt.)

Seinänsiemeniä,

tautuita, warfin puhtaita ja hywin itäviä. Kutakin tilattua määrää seuraa siemenistä tutkimustodistus, jota osottaa niiden laadun.

Luujaanhoja,

joiden ta'ataan sisältävän 27-28 % fosforihappoa ja 2-3 % tufaa. Hintaluetelo lähetetään pyynnöstä ilmaiseksi.

Wilhelm Kommonen.

Helsinki.

Huom! Häm. Amul. Tamp. San. 2 l. 25 kaksios riv.

Kuulutus.

Keisarillisen Suomen Senaatin määräyksen mukaan, myydään tämän Hämeenlinnan läänin Kruunun jyväsistä julkisilla huutokau-
poilla enimmänsä maksajille vähemmässä määrässä valtion omistamia viljoja, nimittäin:

Tampereen jyväsistä:

enssi Toukokuun 2 päivänä, alkaen kello 10 päivällä: 899 tynnyriä rukiita vuosilta 1878, 1879 ja 1883 jotka painavat keskimäärin 13 leiviskää tynnyri sekä itävät 75 à 80 % kuin myös 2,049 tynnyriä ohria 1878, 1879 ja 1880 vuoden kaswia; niiden paino on uoin 12 leiviskää tynneri ja itävyyss 75 à 80 %; sekä 239 tynnyriä kuroja, joiden paino on arwattu tekewän 9 leiviskää tynneri ja itävyyss 90 % paikoilla.

Hämeenlinnan jyväsistä:

enssi Toukokuun 4 päivänä, alkaen kello 10 päivällä: 6,043 tynnyriä ohria, joista 1,816 tynneriä ovat 1878 vuoden satoa, 275 tynneriä vuodelta 1880, 336 tynneriä vuodelta 1881, 2,285 tynneriä vuodelta 1883 ja 1,311 tynneriä menneen vuoden kaswia; ohrat painavat keskimäärin noin 11 leiviskää tynnyri ja itävät 85 % paikoille. Kuroja myydään 677 tynneriä, 1883 ja viime vuoden kaswia, jotka painavat 9 leiviskää paikoille tynneri ja joiden itämistä ei taata.

Alhaisimmat hinnat, joita vähemmästä viljoja ei myydä ovat:

Tampereella	1 tynneri rukiita	20 markkaa		
	1 " ohria	15 "	50 penniä	
	1 " kuroja	10 "		
Hämeenlinnassa	1 " ohria	18 "		
	1 " kuroja	10 "		

Etikä lukaan huutaja saa ostamia jyviansä maksajista ulos ennenkuin hinta niistä on jyväsistön suoritettu. Hämeenlinnan lääninkonttoriissa Huhtikuun 14 p. 1885.

E. von AMMONDT.

G. W. Liukkonen.

Huom. Häm. 3 l. 5 r.

Hywin itäviksi taattuja
Timotein ja apilan heinän siemeniä myy **A. Dugin.**

Simaa (Mjöd)

C. D. Sævelin'illa.

Nyt tullut:

Sadefappa kankaita

3:sta markasta korkeampiin hintoihin, suurin walikoima

J. Riittu'lla.

Hyvää Uandin silakkaa, la-
dottua 25 markasta tynnyri sekä samaa
lajia latomatonta 23 markasta tynnyri
suuremmassa ja vähemmässä määrässä
myy **R. Kämäri.**

Huomaa! Kun suurempi määrä
ostetaan luvataan hinnan alennusta.

Wourattawana.

1 kammari ja työkki, ynnä tarpeelliset
ulkohuoneet, 1 p:stä kesäkuuta.

Joh. Dahlberg.

Ostaa mielitään.

Lehmän jouhista 40 p. naut.
Hewosen " 60 ja 80 p. naut.
Sian harjakkista 1-3 mk. naut.
karwoista 20 ja 25 p. naut.
maksaa **Nesström ja Kumpu.**
Harjatehdas Turussa.

Ilmoituksia.

Nyt siisään tullut: uusia ulkomaan
kesäkanfakaita, joista valmistetaan
kauniita vaatetuksia ja palktoita hal-
paan hintaan, josta saan yleisölle
kunnian ilmoittaa

Joh. Erlander,
Kraatari.

Wnoji-korot

täkalaisen Nais-yhtiön kasjoista saa-
duista lainoista ovat tämän kuun ku-
luessa maksettavat allekirjoittaneelle.
Hämeenlinnassa Huhtikuussa 1885.

Karl Erwast.

Joka tahtoo ensi kesäksi ruweta tämän
kaupungin paimeneksi ilmoittamaan
itsensä kaupungin rahatoimikamarin ko-
kouksessa tulewan toukokuun 6 päivänä
kello 6 j. p. p. Hämeenlinnassa Huhtikuun 2 p. 1885.

Rahatoimikamari.

Nyt tullut: iso warasto hyviä ulko-
maan kankaita, joista valmistetaan
mallinmukaisia hyviä työtä halvalla
hiintaa **S. Helenius.**

Loppuanssin

pitää allekirjoittanut sunnunt. Huhtik. 26 p. kl. 7 j. pp. Seurahuoneessa.
Lähemmin wast'edes.
Arelina Appelbom.

Kaupungin talo on joko ostettavana tai hyrrättävänä Kesäkuun 1:stä päivästä. Huoneet sowltuwat sekä yksityhisen afunnoksi, että pienempää tehdasta warten. Lähempiä sopimuksia woi tehdä joko allekirjoittaneen tai kauppias C. Wahlbergin kanssa. Hämeenlinnassa Huhtikuun 14 1885.

S. J. Schmauser.

1:nen vihko on ilmestynyt!

VARTIJANÄÄNIÄ

Vuosikerta suomalaisten pappien ewankeliumi-saarnaaja.

Tämä teos, joka ilmestyy 14 vihossa à 65 p., ansaitsee tulla jokaiseen kotiin!

Niille, jotka hyväntahtoisesti haluavat edistää lewenemistä, lähete-
tään pyynnöstä tilauslista. Toimittuspalkka hyvä!

Kansakoulun-opettajat

2 nomattaa!

Walmiita päästötodistuksen plantet-
tia kansakouluja warten, sen mallin mu-
kaan tehtyjä, jota koulutoimen ythallitus on ehdottellut noudatettawaksi, saapi ostaa Hämeen Sanomain Osake yhtiön kirjapainosta 4 pennillä kappaleen kirjoituspaperille painettuja ja 3 pennillä kappale konseptipaperille painettuja. Tilaukset maalta sovi lähettää mainitulle yhtiölle, joka ne ensi postissa suorittaa.

Kauppa-yhdistyksen jäsenet kutsutaan
yhdistyksen huoneeseen, Sunnuntai-
na Huhtikuun 19 p. 1885 kello 6 j. pp.,
saamaan tiin viime vuoden laskuista
sekä kertomuksen niiden tarfatuksista,
jolloin myös tehdään päätös lastujen
hyväksymisestä, tahti tutkitaan niitä was-
taan tehdyt muistutukset.

Puheenjohtaja.

Halullisia hakukelpoisia pyrkijöitä a-
woimeksi tullesen Poliisikonttooriin
wahtimestarin wirkaan tässä kaupungis-
sa kehoitetaan kolmenkymmenen päivän
kuluessa tästä lähtien allekirjoittaneelle
jättämään Maistraatille kirjoitetut kir-
jalliset hakemukset, joita pitää seurata
asianomaisesti wahvistetut ansioluette-
lot, ja ilmoitetaan tämän kautta sen o-
hesja tiedoksi, että wirkaa seuraawa wa-
sinainen palkka on määrätty seitsemäksi
sadaaksi wiideksikymmeneksi (750) markaksi
vuodeksa. Hämeenlinnan Raatihuonees-
sa Huhtik. 11 p. 1885.

Maistraatin puolesta:

Sjalmar Sundel.
m:tyh.

1 hyvä Pianino,
sekä kaikenlaisia muita huonekaluja myh-
tävänä

Sillströmillä.

Suomalaisen Seuran

wiikkokokous **Glaanpäivänä** perjantaina Huhtikuun 17 p:nä 1885 kello 7 iltapäivällä rouwa **Nordinin** salissa.

Ohjelma:

Lausunto,
Kuwaelma (Wäinämöisen poislähtö).
Laulua,
Soitantoa,
Tanssia.

Koko

kokoontuu harjoituksiin ensi Sunnuntaina kello 1/2 8 aamulla.

P ä ä l l i k k ö .

Kalewa

Wakutus-osake-yhtiö

tarjouu ruwetaksensa sellaisiin wakuuttamisiin, kuin olen tämän-wuotisten Hämeen Sanomain 1:stä n:sta ilmoittanut. Tarfempia tietoja ja prospekteja on täällä Hämeenlinnassa minulta saatawissa.

J. A. Sahnsön.

asuwa tullinhoitaja Holmström'in taloissa.

Suomen kaupunkien irtaimen tawaran

Palo-apu-Yhtiö

ottaa wakuuttuksen kaikella irtainta tawaraa Hämeenlinnassa. Tarfempia tietoja saapi minulta, joka olen Yhtiön asioita warten kotonani tawattawissa arkipäiwin kello 4-5 p. p.

J. A. Sahnsön.

asuwa tullinhoitaja Holmström'in taloissa

Yleisiä ilmoituksia.

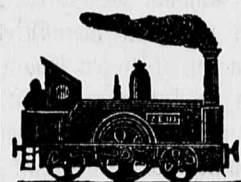
Hämeenlinnan postikonttooriin lähtewän postin toimisto pidetään awoinna arkipäiwinä kello 9-1 e. p. p. ja 2-4 j. p. p. sekä pyhäpäiwinä kello 8-11.

Pohjoismaiden Osakepankin konttoori on awoinna joka tiistai, torstai ja lauantai klo 12-2.

Raastuwan oikeus istuu joka maanantai kesiwiikko ja lauantai, alkaa kello 10 e. p. p.

Tulewan postintoimistoawoinna arkipäiwinä kello 9-12 3/4 e. p. p. ja 2-4 1/4 j. p. p., sekä pyhäpäiwinä kello 8-11 e. p. p. ja puolipäiwän junalla tulleet sanomalehdet ja wakuuttamattomat kirjeet annetaan ulos kello 2-2 1/4 j. p. p.

Yhdyspankin konttoori on awoinna joka maanantai, kesiwiikko ja perjantai kello 10-1.

Junat Hämeenlinnasta lähtewät Helsinkiin kello 7,21 e. p. p. ja kello 6,41 j. p. - Turkuun ja Tampereelle kello 12,43 sekä 9,19 j. p. p. Pietariin ja Hmeenille kello 7,21 e. p.

p. - Paikallisuna Helsingistä Hämeenlinnaan tulee kello 9,17 j. p. p. ja lähtee täältä Tampereelle kello 9,19

Hämeen Sanomain Osake-Yhtiön kirjapaino Hämeenlinnassa, 1885.